

Broj 98 * Godina XI * novembar/studeni 2010.

GLASNIK

ISSN 1840-0310

Sporazum

**Komora Federacije i Udruženje poslodavaca FBiH
potpisali Sporazum o poslovnoj saradnji**

EU projekti

Pomoć preduzećima u sektoru metala

Privredna delegacija BiH u posjeti Islamskoj Republici Iran

Od 07. do 13. oktobra bh. privredna delegacija posjetila je Islamsku Republiku Iran.

Posjetu Iranu organizirali su Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH, Ambasada IR Iran u Sarajevu i Ambasada BiH u Teheranu, a na poziv iranske organizacije za promociju trgovine.

U sastavu naše delegacije bili su Avdo Rapa, potpredsjednik P/GFBiH, te direktori i vlasnici kompanija: Šipad komerc d.d. Sarajevo, Tehnograd d.d. Tuzla, Bosna d.d. Sarajevo, Hidrogradnja d.d. Sarajevo, Vispak d.d. Visoko, Ugarak produkt d.o.o. Visoko, Likval d.o.o. Sarajevo, BH Bau d.o.o. Sarajevo, Cimos-NT FORGING d.o.o. Novi Travnik, te Investicionog fonda Bosfin d.d. Sarajevo

Cilj ove posjete je bio da se ostvari neposredan kontakt sa iranskim firmama i investitorima, te razgovora o konkretnim projektima u kojima bi mogle učestvovati i firme iz BiH. Konkretno, radi se o realizaciji najvećeg projekta stambene izgradnje Maskan E Mehr u Iranu, izgradnji stanova i poslovnih objekata koje finansira Penzioni fond Naftne industrije Irana,

izgradnji turističkih objekata i hotela u organizaciji Persian Gulf International Company, izgradnji prerađivačkih kapaciteta u oblasti proizvodnje hrane, uvozu i izvozu prehrambenih proizvoda i građevinskog materijala.

U toku posjete obavljeni su razgovori u sjedištu iranske organizacije za promociju trgovine (TPO), u Ministarstvu ekonomije i finansija vezano za način korištenja posebne kreditne linije za BiH, u Iranskoj komori za trgovinu, industriju i rudarstvo (I.C.C.I.M.) i u Upravi Grada Teherana.

Bh. delegacija je posjetila i Ghadir Investment Company, Teheran, koja je peta najveća investiciona grupacija u Iranu, u čijem sastavu se nalazi 70 kompanija, te Owje Ahrar Company Teheran veliku trgovačku i investicionu grupu koja broji nekoliko hiljada kompanija.

Sa ove dvije grupacije kompanija Šipad komerc d.d. Sarajevo je potpisala Memorandum o razumijevanju (M.O.U.) kojim su uspostavljene poslovne saradnje.

Našu delegaciju je ugostila i vodeća iranska kompanija u oblasti turizma Persian GulfCo. International, te Saba Naff Engieneering & Construction Co. Teheran kompanija koja je koordinator i sufinansijer izgradnje stambenih kompleksa i dr.

Organiziran je i prijem u Ambasadi BiH u Teheranu kojom prilikom je Emir Hadžikadunić, ambasador, informisao delegaciju o stanju i perspektivama političkih i ekonomskih odnosa između IR Iran i BiH, kao i korištenju kreditne linije EBRD.

Delegacija je posjetila i Internacionalni sajam industrije u Teheranu (Industrija, građenje, grijanje i hlađenje, ventilacija & Air conditioning, instalacije i dr).

Tokom ove kratke posjete ostvareni su brojni poslovni kontakti sa iranskim firmama koji su rezultirali potpisivanjem i nekoliko sporazuma i konkretnim dogovorima o novim izvozno-uvoznim poslovima i zajedničkim ulaganjima u obje zemlje.

*Amela KEČO, dipl. pravnik
a.keco@kfbih.com*

Komora Federacije i Udruženje poslodavaca FBiH potpisali Sporazum o poslovnoj saradnji

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH i Udruženje poslodavaca FBiH zaključili su krajem oktobra Sporazum o poslovnoj saradnji

U prisustvu brojnih privrednika, Sporazum su potpisali predsjednik i potpredsjednik P/GKFBiH Jago Lasić i Avdo Rapa, te predsjednik i direktor Udruženja poslodavaca FBiH Nihad Imamović i Mladen Pandurević.

Sporazumom su konstatovani zajednički interesi za saradnju, a odnose se na sve sektore privrede od zakonske regulative, poreske i carinske politike, unapređenja izvoza, uređenja oblasti rada i socijalne politike, saradnje sa domaćim i međunarodnim institucijama, odnosno srodnim organizacijama.

Sporazumom je, takođe, predviđena konkretna saradnja u oblastima: korištenja stručnih, kadrovskih i tehničkih kapaciteta, obrade i razmjene informacija, razvoja informacionog sistema, te razmjene poslovnih informacija, izrade stručnih podloga za izmjene i dopune postojećih zakona, obrada tržišta za izradu studija, razvoja institucija i slično, mjera za poticaje u privredi, razvoj poduzetništva i dr.

Potpisnice Sporazuma će svojim programima aktivnosti utvrditi modalitete saradnje i afirmisati ovaj sporazum, te upoznati članove o mogućnostima korištenja potencijala Udruženja i Komore.

Prema riječima Nihada Imamovića, predsjednika Udruženja poslodavaca, Sporazum je potpisan zbog organiziranijeg nastupa i jačanja pozicija prema organima zakonodavne i izvršne vlasti, zatim prezentacije interesa poslovnih subjekata, jačanja njihove konkurentnosti, kao i zbog zajedničkih istupa u javnost, te zajedničke saradnje s obrazovnim i institucijama za zapošljavanje i organiziranje obuke za uposlenike.

Predsjednik Privredne komore Jago Lasić je kazao da je do potpisivanja Sporazuma došlo nakon zajedničkog prepoznavanja spremnosti da se doprinese kvalitetnijem ostvarivanju interesa članova Komore i Udruženja, ali i poslovnog ambijenta, odnosno da bi se lakše dospjelo do institucija vlasti.

Sporazumom su decidno definisani i ciljevi saradnje: organizovaniji nastup i jačanje pozicije prema organima zakonodavne i izvršne vlasti, usaglašavanje i prezentacija interesa poslovnih subjekata, zajedničkih i po sektorima privrede; jačanje konkurentnosti poslovnih subjekata u zemlji i inostranstvu, saradnja sa obrazovnim i institucijama za zapošljavanje, usmjeravanje i organizovanje obuke (redovne, usmjerene, doobuke i sl), zajednički medijski istupi, izgradnja povjerenja.

A. KEČO

GLASNIK Privredna / Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine List izlazi mjesečno Godina XI Broj 98 novembar/studenj 2010.	Ljubo Dadić i Meliha Velić, sekretar Redakcije. Adresa: Privredna / Gospodarska komora FBiH - za Glasnik - 71000 Sarajevo Branislava Đurđeva 10/IV Kontakt osoba: Meliha Velić Telefon: 033/566-300 E-mail: m.velic@kfbih.com Telefoni: 033/566-222 (centrala) 033/217-782 Faks: 033/217-783 www.kfbih.com	Izdavač: "Privredna štampa" d.o.o. Sarajevo Općinski sud Sarajevo UF/1-2219/05, RB 1-3018 Identifikacioni broj 4200088140005 Identifikacioni broj PDV 200088140005 DTP: "Privredna štampa" Štampa: Suton d.o.o., Varaždinska 2 Široki Brijeg Besplatan primjerak
--	--	---

Priznanje na sajmu Energetika 2010. u Beogradu

U okviru programa realizacije sajamskih manifestacija među komorama BiH, P/GKFBiH pokriva sajam Energetike u Beogradu koji je održan od 13. 10. do 15. 10. 2010. godine

Ove godine predstavnici Energoinvest Group dobili su Specijalno priznanje od Beogradskog sajma i ekonomskih propagandista Beograda za najuspješnije prezentiranje.

Međunarodni sajam Energetika 2010. je jedan od najvećih iz ove oblasti u regiji koji okuplja kompanije koje se bave eksploatacijom, distribucijom i očuvanjem energije. Prisustvovalo je 180 kompanija iz Srbije i regije. Svoje proizvode i usluge predstavile su najuglednije kompanije iz regije u oblasti proizvodnje i distribucije gasa, nafte, uglja, obnovljivih izvora energije, agencije, privredne komore, konzorciji, rudnici, istraživački instituti i fakulteti.

Sajam je otvorio Petar Škundrić, ministar rudarstva i energetike Srbije, naglasivši da je sada prioritet izrada strategije energetskega sektora regije.

Ministar Škundrić posjetio je štand bh. izlagača i zadržao se u kraćem razgovoru sa njima.

Ove godine akcenat je bio na obnovljivim izvorima energije. Predstavili su se proizvođači opreme

za korištenje obnovljivih izvora energije i kompanije koje pružaju usluge iz ove oblasti.

Društvo se sve više orijentiše na očuvanje okoliša, pa su primjetna velika ulaganja u energetiku, posebno u korištenje obnovljivih izvora energije.

Organiziran je niz stručnih manifestacija vezano za energetiku i održivi razvoj i obnovljive izvore energije.

Privrednici, ekolozi i vlade 15 država, među njima i BiH, teže najboljim rješenjima u oblasti energetike i ekologije i prerade otpada što su i potvrdili u Beogradu. Na konferenciji, stručnim forumima i okruglim stolovima suočili su saznanja nauke i prakse u vezi s povećanjem proizvodnje električne energije, iskorištavanjem obnovljivih izvora energije i donošenjem novih zakona i pravila vezanih za odnos prema prirodi.

U primjeni sistema upravljanja otpadom, dijalogu između privrede i države, izazovima na putu ka EU predstavile su se lokalne zajednice kao najodgovornija komponenta za upravljanje otpadom.

Na štandu Komore razgovaralo se sa predstavnicima Sekcije obnovljivih izvora energije P/GKFBiH. Dopredsjednik Sekcije prezentirao je rad sekcije i njen rad, kao i JP EP HZHB Mostar. Razmijenjena su mišljenja sa prisutnim stručnjacima oko naših pogleda vezano za ovaj segment, i oko proizvođača opreme i dijelova za korištenje energije vjetra, biomase i vode.

Prezentiranje energetskega i sektora obnovljivih izvora energije BiH je od velikog značaja imajući u vidu da se u ovom regionu do 2020. godine u rehabilitaciju postojećih i izgradnju novih energetskega kapaciteta planira uložiti oko 16 milijardi eura, tako da naše kompanije tu trebaju naći svoje mjesto.

Predstavljanje P/GKFBiH i Sekcije podržalo je Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta.

Ovo predstavljanje sektora energetike na sajmu u Beogradu ukazuje na to da se kompanije i zemlje u regiji kao instituti i druge naučne organizacije trebaju uvezivati, jer jedino zajedno možemo odgovoriti izazovima koji su u ovom sektoru pred nama.

Šemsa ALIMANOVIĆ

Lejla SADIKOVIĆ

Prezentacija programa razvoja izvoza BiH

Vanjskotrgovinska/Spoljnotrgovinska komora Bosne i Hercegovine i Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH, u suradnji s konzultantskom firmom WYG, realiziraju aktivnosti na promociji izvoza BiH u sklopu projekata Europske unije EXPRO 2 kojeg podržava Europska komisija

Promocija projekta održana je 12. 10. 2010. godine u Mostaru za predstavnike malih i srednjih tvrtki iz oblasti sekundarne prerade drveta, prerade metala i prehrambene industrije, koja već ostvaruju određeni izvoz svojih proizvoda ili posjeduju potencijale za izvoz.

Program je osmišljen kako bi pomogao tvrtkama pri izgradnji rukovodnih sposobnosti potrebnih za izvoz, pružio podršku pojedinačnim tvrtkama - izvoznicima, sukladno njihovim stvarnim potrebama; otklonio pojedinačne izvozne barijere za svaku tvrtku sudionicu, pružio tvrtki sistematične pripreme za plasman proizvoda na izvoznim tržištima, uz minimalan rizik pri ulasku na nova tržišta, pomogao kreiranju dugoročne održive izvozne strategije za pojedine tvrtke.

Ovaj program pruža direktnu podršku malim i srednjim tvrtkama sa ciljem da unaprijedi rast tvrtke kroz izvoz. Svaka tvrtka, sudionica u Programu, mora proći kroz pet faza procesa podrške: reviziju izvoznih kapaciteta; ocjenu izvoznih tržišta - istraživanje tržišta; izvoznju marketinšku strategiju i akcioni plan; pripremu za izvoz i implementaciju.

Sudionici Programa imat će pristup sredstvima za podršku izvoza - finansijskom instrumentu za implementaciju izvoznju-marketinškog plana tvrtke kojim će se pokriti dio troškova odobrenih izvoznih aktivnosti po načelu sufinansiranja troškova tvrtke.

Program je otvoren za male i srednje tvrtke iz BiH pod uvjetima da su:

- proizvođači koji rade u prioritetnim sektorima gospodarstva: prerade metala, sekundarne prerade drveta i prerade hrane;

- tvrtke sa potencijalom i kapacitetom za izvoz ili namjeravaju povećati svoj izvoz ulaskom na nova tržišta;

- tvrtke koje su izravno odgovorne za pripremu i upravljanje svojim izvoznim aktivnostima;

- tvrtke koje imaju stabilne i dovoljne izvore financiranja kojima bi doprinijeli u implementaciji svojih izvoznju-marketinških planova;

- tvrtke koje nisu dobile javnu podršku od drugih projekata za aktivnosti koje su predviđene ovim programom.

Aplikacije za sudjelovanje u Programu razvoja izvoza mogu se naći na www.bhepa.ba

Željana BEVANDA

zeljana.bevanda@yahoo.com

Prezentacija projekta "Poboljšanje pristupa MSP finansijskim sredstvima"

U organizaciji Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH u Sarajevu je 21. 10. 2010. godine održana prezentacija projekta "Poboljšanje pristupa malih i srednjih preduzeća (MSP) finansijskim sredstvima".

Ovaj projekat je kreiran u saradnji Fondacije za održivi razvoj OdRaz Sarajevo sa Vijećem ministara BiH, entitetskim vladama i Svjetskom bankom, s ciljem poboljšanja pristupa MSP finansijskim sredstvima.

Na raspravi su prisustvovali predstavnici privrednih subjekata iz reda malih i srednjih preduzeća i ministarstava u Vladi FBiH.

Sredstva iz ovog zajma Međunarodne banke za obnovu i razvitak - IBRD su već operativna i namijen-

jena, u prvom redu, izvoznju orijentiranim poslovnim subjektima, za očuvanje i jačanje njihove tržišne pozicije u uvjetima krize, te za povećanje ekonomske mogućnosti kroz stimulisanje bržeg kreditnog finansiranja iz ovog Projekta.

Razvojni cilj je da se poboljša dostupnost finansijskih sredstava malim i srednjim poduzećima u BiH, kao i da pomogne bankarskom sektoru da izdrži globalni ekonomski pad, čime se postiže važna uloga održavanja stabilnosti i povoljne poslovne klime u BiH. Potpredsjednik P/GKFBiH Avdo Rapa smatra da je ovaj projekat značajan za razvoj preduzeća posebno u situaciji kada bankarski sektor i mikrokreditne organizacije koriste situaciju preduzeća da potrebna finansijska sredstva mogu obezbijediti isključivo u njihovim aranžmanima, koji su, u principu, izuzetno nepovoljni, posebno u odnosu na ove koji se nude.

A. K.

”Slaba tehnološka ulaganja i nedostatak sirovine: mogu li lokalne pilane opstati?”

Raspravljalo se o izlasku iz krize i opstanku prerade drva! U četvrtak 28. 10. 2010. održan je 1. kongres pilanara jugoistočne Evrope u Slavanskom Brodu, na kome je prisustvovalo više od 300 predstavnika pilanske industrije iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Grne Gore, Hrvatske i Slovenije, te stručnjaci iz Evropske unije

Učestvovali su i P/GKFBiH, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Privredna komora RS, kao i 10 predstavnika pilana iz BiH.

Predstavnici iz BiH su aktivno učestvovali i dali veliki doprinos u radu kongresa, na plenarnim sesijama vezano za nabavku sirovine i upotrebu novih tehnologija u pilanarstvu. Svi su se složili da je u regiji problem broj 1 nabavka i cijena sirovine.

Na kongresu je izlagao i Filip de Jaeger, predsjednik Evropskog udruženja pilana (EOS) i Evropske konfederacije drvoprerađivačke industrije (CEI BOIS). Suorganizator kongresa je bio Institut - visoka škola za preradu drveta (LHK) iz Rosenheima, a glavni partner tvrtka EWD -

Na prostoru jugoistočne Evrope posluje više od 2.500 pilana različite veličine i tehnološkog stepena prerade. Primarna prerada zajedno sa šumarstvom zapošljava više od 130.000 radnika i preradi sedam miliona kubika pilanske oblovine. U zemljama regije se godišnje posiječe više od 20 miliona m³ drveta pa stoga drvo može biti dobra osnova za razvoj regionalne privrede, što je bio slučaj u prošlosti. Prema predviđanjima EOS-a (Evropska organizacija pilanske industrije) i ETTF-a (Evropska federacija trgovaca drvom), predviđa se oporavak od krize pa će u Evropi do 2011. godine proizvodnja piljene građe mekog drveta ostvariti rast u odnosu na prošlu godinu (102 mil. m³ u 2008. / 90,5 mil. u 2009. / 97,2 mil. u 2010. / 100,4 mil. u 2011.).

The SawLine Company iz Njemačke. Svoje novitete predstavile su kompanije: Weinig, Kohlbach, Vollmer, AKE, Turboden, Holtec, Mühlböck, Hasslacher i Messe Klagenfurt, dok je austrijska kampanija ProHolz prezentirala rezultate povećane upotrebe drveta i aktivnosti u zemljama regije. Kongres se održao pod naslovom ”Slaba tehnološka ulaganja i nedostatak sirovine: mogu li lokalne pilane opstati?” Većina pilana u ovom dijelu Evrope danas se nalazi pred velikim izazovima uzrokovanim sirovinskim problemima i zastarjelim tehnologijama. Dodatne teškoće proizlaze iz tržišta, budući da cijene bukove piljene građe, koja dominira, proteklih godina često osciliraju, a opskrba sirovinom nije redovna i pouzdana tokom cijele godine. Ukupni sječivi etat preko 20 miliona kubnih metara drveta na ovim prostorima može osigurati dobru budućnost za šumarstvo, ali i za lokalne pilane kojima je danas namijenjeno oko sedam miliona kubika pilanske oblovine. Pilane se sve češće nalaze na udaru energetske lobije koji na krilima izdašnih evropskih energetske potpora pretendira prenamijeniti dio tehničkog drveta iz regije za energetske potrebe, pa se posljednjih godina osjeća sve veća nestašica sirovine. Već decenijama drvo i šuma pokreću i osiguravaju razvoj u mnogim ruralnim područjima zemalja regije, pa stoga možemo reći da se radi o strateškoj grani privrede. Protoklog desetljeća, od uvođenja tržišne ekonomije u ovim zemljama, primarna prerada drveta je naglo porasla otvaranjem manjih pilana, jer su mnogi novi poduzetnici doživjeli upravo pilanarstvo kao unosan i isplativ business, što se s obzirom na trenutnu situaciju i uticaj krize, ipak, pokazalo netačnim. Istovremeno, velika pilanska postrojenja u sastavu bivših državnih kombinata rade promjenjivim i najčešće smanjenim kapacitetom, pa možemo reći da je pilanska prerada u zemljama jugoistočne Evrope u strukturnoj i tržišnoj krizi, a preko 30% manjih obiteljskih pilana je zatvoreno tokom prošle godine.

Zaključeno je:

- * Nedostaju razvojne strategije,
- * Nema integracije u evropska udruženja,
- * Na tržištu djeluje previše pilana s različitim i rascjepkanim interesima,
- * Trenutno se koristi tek 60% prerađivačkog kapaciteta, a tržište slobodne sirovine se smanjuje iz godine u godinu,
- * Uočava se nedostatak najnovijih tržišnih i tehnoloških informacija,
- * Ne postoji brend regionalnog drveta na svjetskom tržištu,
- * Primjenjuju se zastarjele i neproduktivne tehnologije,
- * Potrebno je bolje iskoristiti drvenu biomasu, ali ne pretjerivati s izgradnjom velikih energetske pogona po svaku cijenu, jer nema raspoložive sirovine,
- * Sirovina je preskupa i nekvalitetno eksploatirana, pa se šumska bogatstva zemalja regije ne koriste dovoljno,
- * Potrebno je slijediti primjer Austrije koja izdvađa 0,22 eura po svakom prodanom kubiku drveta za potrebe provođenja kampanje za promociju upotrebe drveta,
- * Obrazovanje stručnih kadrova nije dovoljno i potrebno je organizirati edukacijske cikluse za primjenu novih numerički upravljanih tehnologija,
- * Ne postoji povoljna ulagačka klima koja bi poticala ulaganje u ovaj sektor, jer neki novoizgrađeni pogoni ne rade zbog nedostatka sirovine,
- * Sljedeći sastanak će se održati 2011. u oktobru ponovo u Slavanskom Brodu.

Lokalne pilane osjećaju posljedice nerestrukturiranih šumarskih poduzeća u državnom vlasništvu koja su u 2/3 slučajeva glavni dobavljači sirovine budući da iz privatnih šuma zbog slabe mobilizacije dolazi samo manji dio trupaca. Problematika varira od zemlje do zemlje, no zajedničko je svima da pilana postaje sve nepopularnija djelatnost jer se državnim strategijama favorizira proizvodnja složenih finalnih proizvoda od drva, a one dobivaju snažniji poticaj državnih tijela, iako se ne vode tačne statistike o tome ko i koliko izvozi sirovinu, a ko je, zapravo, u potpunosti finalizira. Nažalost, teme unapređivanja primarne prerade nisu u fokusu službenih razvojnih dokumenata zemalja regije, pa vlasnici pilana često samostalno pronalaze načine za osiguravanje investicijskih sredstava

kojima moraju držati priključak sa svjetskom pilanskom elitom, jer je danas cjenska konkurentnost preduvjet opstanka na sve globaliziranim tržištu piljene građe. Organizatori kongresa Drvni klaster Hrvatske i časopis Drvo & Namještaj smatraju da još uvijek postoji dobra perspektiva za pilanarstvo u zemljama regije, unatoč svim spomenutim problemima. O tome su uz pilanare raspravljali i univerzitetski profesori, makroekonomisti, ali i lokalni političari, jer upravo ovaj Prvi kongres treba da utvrdi pravo stanje stvari i odredi smjernice razvoja primarne prerade drveta u zemljama regije, sve u skladu s razvojem pilanarstva u EU. Bilo je riječi i o primjeni EU normi, te prilagođavanju EU standardima zaštite okoliša.

Šemsa ALIMANOVIĆ

s.alimanovic@kfbih.com

ProCredit Bank pomaže drvnoj industriji

U Privrednoj/Gospodarskoj komori Federacije BiH 11. 10. 2010. godine održan je radni sastanak predstavnička radne grupe Udruženja šumarstva i drvne industrije FBiH sa predstavnicama ProCredit Banke vezano za potporu preduzećima iz oblasti šumarstva i drvne industrije. Sastanku su prisustvovali i predstavnici USAD Firma projekta i Drvnog klastera u BiH.

Tema je bila mogućnost povoljnijeg finansiranja tekućeg poslovanja, finansiranje i unapređenje tehnologija i obrazovanja u šumarstvu i drvnoj industriji.

Usljedio je i drugi sastanak Radne grupe na kome su predstavnici ProCredit Bank prezentirali svoj paket pomoći preduzećima koja se bave preradom drveta.

Ponuda za drvni sektor: krediti za obrtna sredstva, krediti za investicije u osnovna sredstva, krediti za izvoznike, krediti za rasterećenje, okvirni krediti, kao i dokumentarno poslovanje i edukacione radionice.

Sa ovim načinom povezivanja proizvodnje i finansijskih organizacija nastojimo pomoći ovim granama privrede na prevazilaženju problema u dosadašnjem načinu nabavke sirovine.

Nakon obostrano iskazanog interesovanja za budući rad, dogovoreno je da će ProCredit Banka, u saradnji sa P/GKFBiH i Drvnim klasterom, organizirati u najkraćem roku prezentaciju svoje ponude proizvoda / usluga namijenjenih preduzećima iz šumarstva i drvoprerade u BiH kao jednom od strateški najvažnijih sektora BiH ekonomije.

Š. A.

„EU vrijednosti i standardi u oblasti zaštite okoliša/životne sredine”

Izvod iz materijala: „Zaključci nacionalne konferencije BELLS pokreta BiH”

Centra za ekologiju i energiju Tuzla

U Sarajevu je, 20. 10. 2010. godine, održana konferencija „EU vrijednosti i standardi u oblasti zaštite okoliša/životne sredine”, u organizaciji BELLS pokreta BiH, čiji je nacionalni koordinator Centar za ekologiju i energiju Tuzla. Ova konferencija je predstavljala završnu fazu i prezentiranje dostignuća projekta „Regional Environmental Advocacy (REA) Action and Cohesion in Western Balkans” kojeg implementira BELLS pokret u BiH pod pokroviteljstvom Vlade Kraljevine Holandije.

Cilj Konferencije je bio da se ukaže donosiocima odluka na važnost oblasti okoliša/životne sredine u procesu evropskih integracija, te da im se ponude smjernice u kreiranju i podržavanju zelenih politika, kao vrijednosti u održivom razvoju.

Konferenciji je prisustvovalo 68 predstavnika nadležnih institucija, državnih i entitetskih, NVO, biznis sektora, privrede i medija.

U informativno-uvodnom dijelu konferencije prisutnima se obratila nacionalna koordinatorica BELLS-a Sabina Jukan, regionalna koordinatorica za zapadni Balkan Aleksandra Knez - Milojković, te Nj.E. Sweder van Voorst tot Voorst, Ambasador Kraljevine Holandije, Johann Hesse, predstavnik Delegacije EU, Lazar Prodanović, koordinator Zelene Parlamentarne Grupe u BiH i Reuf

Hadžibegić, pomoćnik ministra u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

Ambasador Kraljevine Holandije finansijsku podršku Vlade Holandije ovom projektu obrazložio je činjenicom da BiH ima prirodno bogatstvo koje mora sačuvati, više zbog ekonomskih nego ekoloških razloga.

Nakon uvodnog dijela prikazan je dokumentarni film o realiziranim aktivnostima BELLS-a BiH u proteklom periodu, zatim su dodijeljena dva specijalna priznanja za podršku BELLS pokretu u BiH: Nj.E. Swederu van Voorst tot Voorstu, ambasadoru Kraljevine Holandije, i Anđelki Mihajlov, UN i EU ekspertu u oblasti zaštite okoliša/životne sredine.

Proglašeni su i ambasadori okoliša/životne sredine iz:

- državnih i entitetskih institucija; općina;
- nevladinih organizacija;
- biznis sektora i medija.

U panel diskusiji o temi „Proces EU integracija i zaštita okoliša/životne sredine”, Anđelka Mihajlov, UN i EU ekspert u oblasti zaštite okoliša/životne sredine, ukazala je na važnost regionalne saradnje zapadnog Balkana u oblasti okoliša za proces EU integracija. Šef Odjela za zaštitu okoliša u Ministarstvu vanjske trgovine i

ekonomskih odnosa BiH Senad Oprašić je prezentirao aktivnosti MVTEO-a u 2010. koje su u skladu sa zahtjevima EU, a savjetnik ministra u Federalnom ministarstvu okoliša i turizma Ivica Udovičić usaglašenost federalnih propisa u oblasti okoliša u skladu sa EU standardima.

Viši stručni saradnik u Ministarstvu za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske Ljiljana Stanišljević je govorila o usaglašenosti propisa RS u oblasti životne sredine u skladu sa EU standardima. Nada Ljubojević, viši stručni saradnik za zaštitu okoline u Vladi Brčko Distrikta, prisutne je upoznala sa stepenom usaglašenosti propisa Brčko Distrikta u oblasti životne sredine sa EU standardima.

Panel diskusija II tretirala je BELLS standarde u oblasti zaštite okoliša/životne sredine i uvodničar drugog tematskog dijela bila je regionalna koordinatorica za zapadni Balkan Aleksandra Knez - Milojković.

Panelisti ovog dijela su bili predstavnici općina/opština: Lukavac - Bugojno - Zvornik - Bužim, koji su prezentirali realizirane ekološke projekte u svojim općinama, ali i probleme s kojima se susreću prilikom implementiranja određenih propisa iz oblasti okoliša.

U ovom dijelu potpisan je i Memorandum o razumijevanju BELLS pokreta sa Općinom Bužim.

Na Konferenciji su, nakon svih izlaganja i diskusije, prezentirani i prihvaćeni zaključci:

1. Usaglasiti državno i entitetsko zakonodavstvo sa EU zakonodavstvom i stvoriti uvjete za njegovu implementaciju, permanentno usklađivati nacionalnu politiku zaštite okoliša i održivog razvoja sa politikama EU, te prioritarno uzeti u obzir što hitnije donošenje Zakona o zaštiti okoliša/životne sredine BiH.

2. Jačati saradnju vladinog, biznis i civilnog sektora, te nastaviti ekološku koheziju zapadnog Balkana kroz buduća kreiranja zelenih okolišnih politika.

3. Za finansiranje okolišnih projekata pored budžeta institucija i kompanija koristiti i sredstva iz domaćih i međunarodnih fondova za okoliš/životnu sredinu.

4. Prilikom donošenja propisa u oblasti okoliša/životne sredine na višim razinama vlasti neophodno je više uključivati bazu, tj. izvršioce u lokalnim zajednicama.

5. Da sve članice BELLS pokreta za narednu godinu predvide sredstva za educiranje svojih članova na BELLS Akademiji za lidere održivog razvoja.

6. Obaveza članova BELLS pokreta je da nastave dalju promociju pokreta i standarda kroz svoje buduće aktivnosti.

Standardi za lidere poslovnog sektora zapadnog Balkana

- * Poštovanje zakona iz oblasti okoliša i EU ekoloških vrijednosti;
- * Uvođenje pitanja o okolišu i njegovoj zaštiti kao sastavnog dijela procesa kreiranja i provođenja razvojnih politika i planova;
- * Uvođenje i primjena ISO standarda koje se tiču okoliša;
- * Formiranje posebnog fonda za okoliš;
- * Uvođenje i provođenje principa održive proizvodnje i potrošnje (štednja energije i smanjenje zagađenja kroz nabavku ekološki prijateljskih roba i usluga);
- * Provođenje plana smanjenja i recikliranja otpada;
- * Provođenje plana prevencije zagađenja;
- * Poštovanje principa društvene odgovornosti;
- * Uključivanje u aktivnosti koje sprovodi grad/općina kada su u pitanju Lokalni ekološki akcioni plan, Lokalna strategija održivog razvoja, Lokalna ekološka bezbjednost i Lokalni plan za sprečavanje i adaptaciju na klimatske promjene;
- * Blagovremeno i efikasno uključivanje javnosti u procese donošenja odluka koje mogu da imaju uticaja na okoliš (izgradnja novih postrojenja, objekata i sl);
- * Investiranje u zelene poslove;¹
- * Uspostavljanje čvršće saradnje i partnerstva sa civilnim sektorom i ostalim zainteresiranim stranama;
- * Podrška nevladinim organizacijama koje se primarno bave pitanjima okoliša.

¹ Zeleni poslovi su po definiciji oni poslovi koji doprinose zaštiti i očuvanju okoliša i imaju kontroliran uticaj na klimatske promjene (npr. poslovi reciklaže, sektor obnovljivih energija, zeleno graditeljstvo...).

BELLS standardi za održivi razvoj pred kompanije postavljaju nove ciljeve koji proizlaze iz poštivanja okolišnih odredbi EU, a odnose se na uvođenje i primjenu ISO Standarda, prevenciju protiv zagađenja, smanjenje i recikliranje otpada i sl. U provođenju navedenih aktivnosti i Komore na svim nivoima mogu imati značajnu ulogu. Stoga je i ova Komora, preko svog predstavnika, članica BELLS pokreta.

Prilog ovom tekstu čine i Standardi za lidere poslovnog sektora zapadnog Balkana.

Priredila: Nafija ŠEHIĆ - MUŠIĆ
n.sehic@kfbih.com

Pomoć preduzećima u sektoru metala

Projekat „Podrška konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u metalnoj industriji kroz uvođenje novih tehnologija i zanimanja, implementaciju EU standarda i jačanje izvoznih sposobnosti - EUMETAL” - informacija privrednim subjektima

U Sarajevu je 21. 10. 2010. godine, u prostorijama SERDA-e, upriličena prezentacija Projekta i potpisivanje Sporazuma o partnerstvu na projektu „Podrška konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u metalnoj industriji kroz uvođenje novih tehnologija i zanimanja, implementaciju EU standarda i jačanje izvoznih sposobnosti - EUMETAL” između SERDA-e, Ministarstva obrazovanja i nauke KS i Ministarstva privrede KS.

Sarajevska regionalna razvojna agencija SERDA je početkom septembra ove godine potpisala Ugovor sa Evropskom unijom kojim je dodijeljen grant za implementaciju Projekta „Podrška konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u metalnoj industriji kroz uvođenje novih tehnologija i zanimanja, implementaciju EU standarda i jačanje izvoznih sposobnosti - EUMETAL”.

Ukupna vrijednost ovog granta iznosi 458.460 eura od čega EU finansira 85% u iznosu od 389.599,31 eur, a preostalih 15%, tj. 68.860,69 eura osigurava SERDA.

Projekat će se implementirati u naredna 24 mjeseca, a partneri u implementaciji su Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo i Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo.

Ciljevi projekta su jačanje konkurentnosti metalnog sektora kroz podršku malim i srednjim preduzećima i školama metalnih zanimanja, te promociju karijere i mogućnosti zapošljavanja u metalnoj industriji.

Predviđene projektne aktivnosti značajne za mnoge privredne subjekte, između ostalog, su:

- Edukacija za nezaposlene i radnike u metalnom sektoru o temi „Nove tehnologije u metal-

skom sektoru”,

- Sufinansiranje programa stažiranja za radnike/nezaposlene u metalnom sektoru,

- Trening za preduzeća o temama „CE znak”, „Predstavljanje na EU tržištu”,

- Sufinansiranje uvođenja EU standarda u mala i srednja preduzeća,

- Sufinansiranje učešća preduzeća na međunarodnim sajmovima metalne industrije,

- Uspostava nastavnih programa za deficitarna zanimanja u metalnom sektoru,

- Trening “CNC tehnologije” za profesore mašinskih škola,

- Izrada studije “Pretpostavke za uspostavu Naučno-istraživačkog centra pri Univerzitetu u Sarajevu”.

Projekt koji finansira EU prezentirala je Aida Džamalića Duran, projekt menadžer SERDA-e, navodeći u konciznoj formi:

* Vrijednost i trajanje projekta, partnere,

* Analizu stanja u metalnoj industriji,

* Ciljeve projekta,

* Ciljane grupe i krajnje korisnike projekta,

* Projektne aktivnosti i očekivane rezultate - u pet grupa.

Privredna/Gospodarska komora FBiH je institucija koja, kao partner u privredi, učestvuje u razrješavanju problematike privrede preko svojih udruženja, sekcija, grupacija i slično, kandidirajući određena pitanja prema odgovornim institucijama sistema. Aktivnosti na realizaciji ovog projekta Komora ocjenjuje korisnim i potrebnim kao pomoć privrednim subjektima. Budući da, na izvjestan način, predstavlja i krajnjeg korisnika ovog projekta, smatra da može meritorno učestvovati kako u realizaciji tako i u njegovoj implementaciji, te očekuje aktivno uključivanje i ove komore u realizaciju Projekta od potpisnika Sporazuma.

Kontakt informacije:

Sarajevska regionalna razvojna agencija SERDA
Hamdije Čemerlića 2/XI, Sarajevo

Telefon: 033/652-935

Faks: 033/663-923

Web: www.serda.ba

Priredila: N. ŠEHIĆ - MUŠIĆ

Zaključci sa 8. sjednice

Na Odboru Sekcije OIE, od 8. 11. 2010 godine, u Sarajevu se raspravljalo o pitanjima implementacije Uredbe o OIEiK, prednactu zakona o OIEiK, komunikaciji između Sekcije i Ministarstva za energiju, rudarstvo i industriju FBiH, zaštiti interesa članica Sekcije i budućim planovima.

Konstatovano je da nadležno Federalno ministarstvo nije pristupilo implementaciji Uredbe za obnovljive izvore energije, koja je stupila na snagu 23. 6. 2010. godine, za što nema objektivnih razloga. Zbog toga je potrebno uputiti informaciju Vladi FBiH o opstrukcijama u implementaciji Uredbe, a, isto tako, i o uskraćivanju prava na učešće Sekcije u izradi Zakona o obnovljivim izvorima energije čiji je prednacrt Vlada (21. 9. 2010.) već usvojila.

Zauzeti su stavovi vezani za blokadu procesa rješavanja zahtjeva za priključak vjetroelektrana na mrežu od Elektroprenosa BiH. Na bazi argumenata od Elektroprenosa se zahtijeva da deblokira ovaj proces, te na taj

način prestane kažnjavati realne investicije i ozbiljne istraživače, developere i investitore.

Data je podrška organizaciji foruma RESBIH 2011, koji bi se trebao održati u junu 2011. pod pokroviteljstvom UNESCO-a, ANUBiH i Univerziteta Ljubljana, u organizaciji članice Impro Impex - Centar za obnovljive izvore energije u Mostaru. Tema II međunarodnog foruma Obnovljivi izvori energije u BiH je: Perspektive razvoja novih tehnologija.

Iniciran je i prijedlog programa djelovanja Sekcije u okviru P/GKFBiH prema Vladi Federaciji BiH u cilju aktivnosti baziranih na provođenju EU Direktiva (20 + 20 + 20%) do 2020. godine. Komora je, posredstvom Sekcije kao partner izvršnoj vlasti, spremna staviti svoje stručne i kapacitete Vladi FBiH u cilju izrade nedostajuće regulative u ovom sektoru energije.

Dogovoreno je da Sekcija OIE na primjeren način uputi poziv svim organizacijama koje se bave istraživanjem energetske potencijala obnovljive energije i razvojem projekata u BiH radi uključivanja u njihov rad. Poziv i formular za prijavu biće objavljeni u narednom broju Glasnika.

Lejla SADIKOVIĆ

Azra Musić - jedan dan predsjednica P/GKFBiH

U organizaciji asocijacije za unapređenje informacijskih nauka INFOHOUSE održana je manifestacija „Volontiraj - kreditiraj”. U okviru aktivnosti ove asocijacije 9. oktobar je obilježen kao socijalni dan

Na ovaj dan najbolji srednjoškolci iz BiH, u institucijama, organima, organizacijama i preduzećima koji su po-držali projekat, zauzeli su rukovodeća mjesta zvaničnika.

Učenica trećeg razreda Bošnjačke gimnazije iz Sarajeva Azra Musić jedan je dan bila predsjednica Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH.

Jedan od projekata organizacije INFOHOUSE, „Volontiraj - kreditiraj” koji podržavaju brojne institucije, organizacije i preduzeća, imao je značajan odjek u javnosti, ali i među srednjoškolcima koji su glavni nosioci ovih aktivnosti.

U 2010. godini projekat je implementiran u 55 gradova na teritoriji cijele BiH, što znači da je učestvovalo 209 srednjih škola ili oko 4.000 učenika.

Cilj je da učenici vide kako izgleda jedan radni dan u ulozi rukovodioca, da upoznaju način rada institucije i, naravno, da se pomogne opredjeljenju za odabir poziva kojim se žele baviti u budućnosti. Podršku pro-

jektu dala je i Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH.

Učenica trećeg razreda Bošnjačke gimnazije Musić Azra bila je jedan dan predsjednica federalne Komore. Azra je rođena 11. 12. 1993. godine u Sarajevu. Bavi se sportom, član je odbojkaške ekipe Bošnjačke gimnazije „Smeč”, voli fiziku i želi studirati elektrotehniku. Osim škole i sportskih aktivnosti, u slobodno vrijeme se bavi humanitarnim radom, a do sada je u okviru školskih projekata

učestvovala u akcijama, edukacija djece u domu „Ljubica Ivezić”, te pomoć povratnicima u Srebrenicu.

- Susret s Komorom nisam ovako zamišljala, jer nisam znala čime se, u stvari, Komora bavi. Od svih djelatnosti u kojima su formirana Udruženja najviše mi se sviđa oblast obnovljivih izvora energije koju vodi Lejla Sadiković. Dojmila me i Meliha Velić, sekretarica predsjednika, koja me upoznala sa kolektivom. Zadovoljstvo mi je što sam imala priliku upoznati i Jagu Lasića, predsjednika - kaže Azra.

S obzirom na to da će po završetku ove manifestacije biti upriličen Sajam kreditiranja na kojem će učenici prezentirati svoje utiske iz organizacija gdje su boravili, Azra nam je kazala da će „s ponosom prezentirati Komoru, koja sigurno može odgovoriti i najzahtjevnijim potrebama privrede”.

Zahvalila se na gostoprimstvu i prilici da upozna kolektiv.

Amela KEČO

Razgovarala:
Amela KEČO

ŠIPAD-KOMERC d.d. Sarajevo

ŠIPAD-KOMERC d.d. Sarajevo je jedna od najvećih trgovačkih i inženjering kompanija u Bosni i Hercegovini i jugoistočnoj Evropi sa tradicijom od 115 godina, kvalitetnim proizvodima, stručnim kadrom i dugogodišnjim iskustvom na svjetskom tržištu. Već 30 godina, ime "ŠIPAD" je prepoznatljivo u inženjering poslovanju, građevinarstvu i opremanju objekata i prostora različitih namjena u BiH i bivšoj Jugoslaviji.

Razgovaramo sa Hamzom Kazazićem, generalnim direktorom.

ŠIPAD-KOMERC je na tržištu BiH, kao i tržištu zemalja regiona, prisutan više od deset decenija. Čini se da ne treba posebno predstavljati kompaniju kao što je ova. Kao prvi čovjek Kompanije, kažite nam kako danas gledate na ŠIPAD-KOMERC?

- ŠIPAD-KOMERC je moderno organizovana kompanija za trgovinu i inženjering usluge i spada u red najvećih kompanija u regionu u oblasti proizvodnje i trgovine drvetom, inženjering poslovima u BiH i jugoistočnoj Evropi. Ona je lider i brend koji je prisutan na svjetskom tržištu s tradicijom od preko 120 godina. Vodeći smo i nosilac razvoja drvne industrije, proizvodnje namještaja, te proizvodnje, ugradnje građevinskih stolarija i materijala, a zauzimamo značajno tržište u pružanju inženjering usluga.

ŠIPAD-KOMERC je brend i prepoznatljiv je na svim tržištima i pruža zadovoljstvo, sigurnost i visoki kvalitet kupcu. Nosioci smo razvojnih projekata ne samo u BiH privredi već i u privredi u zemljama regiona. U posljednjih 40 godina ova korporacija je poznata i u inženjering poslovima, izgradnje i opremanja objekata i prostora različitih namjena u BiH i inostranstvu. Duga je referenc lista koja govori o kvalitetu o uspješno izgrađenim projektima izgradnje i opremanja objekata.

Prva smo firma u regionu koja je konceptualno napravila projekat opremanja hotelsko-turističkih kompleksa i u svojim objektima na preko 600 kvadratnih metara izložili smo i pokazali sve što je potrebno za hotelijerstvo.

ŠIPAD-KOMERC je firma s vizijom i osnovni je pokretač i predstavnik bh. privrede na svjetskom tržištu, pogotovo tržištima takozvanih trećih zemalja. Pokretač je i nosilac više konzorcija koji

zajednički nastupaju u prezentaciji bosansko-hercegovačke privrede na tržištima Libije, Azerbejdžana, Irana, Arapskih Emirata, Turske itd.

Da li ste zadovoljni sadašnjim pozicioniranjem na tržištu, s obzirom na konkurenciju, često nelojalnu?

- On je lider na tržištu, ali je dosta opterećen nelojalnom konkurencijom, te neuređenim ekonomskim tržištem u BiH. Međutim, naš rad ne opterećuje toliko nelojalna konkurencija koliko neefikasan sudski sistem u BiH. Naime, u posljednjem periodu imamo slučajeve da se pojedine firme nelegalno legitimišu i predstavljaju kao ŠIPAD-KOMERC. To ide do te mjere da pokreću sudske sporove u kojim od suda traže blokiranje imovine naše firme čime ugrožavaju nesmetan rad. Zarepašteni smo činjenicom da sud dozvoljava takve uknjižbe. Ovakve probleme, osim naše firme, imaju sva preduzeća iz sastava sistema ŠIPAD-a, te pozivam nadležne sudske i pravosudne organe da nas zaštite od ovakvih mešetara.

Da li, po vašem mišljenju, država može objektivno pružiti kvalitetniju potporu domaćim proizvođačima?

- Do sada u poslijeratnom periodu nismo imali pomoći od državnih organa. Država se mora značajnije uključiti u pomoć bh. privrednicima. Tu pomoć mora pružiti pogotovo sada kada ekonomska recesija uzima svoj danak na tržištu. Država mora pružiti jaču potporu preduzećima orijentisanim prema izvozu i dati im podršku u njihovim izvoznim programima kroz razna subvencioniranja, te uvođenjem povoljnijih kreditnih linija za ovakva preduzeća. Šansa bh. privrednika je u izvoznim potencijalima i objedinjavanju i udruživanju za zajednički nastup gdje veliki doprinos može da da država kroz svoje aparate zajed-

no sa privrednim komorama u BiH. Država mora dati određene porezne olakšice ovim preduzećima, podstičući ih na izvozne programe. ŠIPAD-KOMERC u posljednje vrijeme vodi konstantnu brigu za očuvanje svoje imovine na područjima bivše Jugoslavije. Država ne daje potporu i nije nam partner u ovom procesu. Podrška državnih organa je potrebna kako bi u potpunosti sačuvali brojne objekte i imovinu koju imamo u Republici Srbiji, a koju su u par navrata državni organi pokušali da prodaju preko Agencije za privatizaciju.

Osvrnuo bih se na rad sudskih organa koji su neefikasni. Rad nam prilično opterećuju procesi kod nadležnih sudova u kojima svaki mešetar tuži i pokušava da blokira rad i poslovanje naše firme.

Nažalost, neizbježno pitanje u posljednje vrijeme jeste ekonomska kriza. Da li se ona osjeća u ŠIPAD-KOMERC-u?

- Da, nažalost, osjeti se ekonomska kriza, te pomankanje kupovne moći bh. građana. Ujedno, ekonomska kriza je dala smjernice radu ŠIPAD-KOMERC-a, to je pronalaženje novih tržišta i plasman robe i usluga na tim tržištima.

Sigurno ne nedostaje optimizma za buduće planove?

- Dobrom osmišljenom strategijom poslovanja koju provodimo već niz godina stvaraju se preduslovi za pojedine razvojne projekte. U ovoj ekonomskoj krizi prepoznali smo šanse i kroz analize uvida u svoje slabe strane, te uradili određene poteze koji su rezultirali dobrim poslovnim rezultatima, pogotovo u izvoznom programu i osvajanjima inotrižšta.

Spoj tradicije uz pravilan izbor stručnih i motivisanih saradnika, naravno, uz upornost, rad i zalaganje je prava formula. Koliko je, po vašem mišljenju, pravilan odabir saradnika važan za uspjeh?

- Pažnja prema ljudskim resursima kod nas je kontinuirana politika koja se provodi i daje rezultate. Samo pravilnim odabirom kadrova mogu se postići rezultati. ŠIPAD-KOMERC ima nepovoljnu starosnu strukturu, ali nikad nije i pored ekonomske recesije pristupio otpuštanju uposlenih. Nastoji da kroz različite aspekte socijalnih programa zbrine svoje radnike, imajući u vidu da su mnogi od njih svoj životni vijek proveli u ovom kolektivu, ali paralelno sa ovim procesom bira mlade i perspektivne kadrove dajući im šansu za individualne kreacije i mogućnosti da se u ovoj kompleksnoj sredini dokažu i ostvare rezultate. Napominjem da su za dobar poslovni rezultat potrebni i dobri

kadrovi, tu politiku smo prepoznali i pokušavamo je dosljedno primijeniti.

ŠIPAD-KOMERC je član Skupštine Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH. Smatrate li da su dovoljno iskorištene mogućnosti i nadležnosti Komore, posebno kada je riječ o promovisanju i zaštiti interesa?

- Moramo istaći jako dobru saradnju sa privrednim komorama u BiH. Privredne komore moraju biti servis bh. privredi dajući joj kroz različite programe zaštitu interesa i mogućnosti za unapređenje poslovnih odnosa kako na bh. tako i na inotrižštima. ŠIPAD-KOMERC je zajedno sa privrednim komorama prepoznao tu ideju i u niz navrata bio organizator privrednih delegacija koje su imale mogućnost da u zajedničkom nastupu prezentuju svoje proizvode na tržištima na kojim bi mogli ostvariti dobre rezultate. Takve dvije posjete ostvarili smo prezentirajući bh. privrednike na Kosovu i tržištu Republike Irana. Pogotovo sam zadovoljan što smo napravili i ostvarili dobru poslovnu prezentaciju mogućnosti bh. privrede i bosanskih firmi na tržištima Irana.

Praksa je da se na predavljanje pojedinca ili kolektiva čeka na temu koja bi zavrijedila predavljanje. Naša namjera je da predstavimo kompaniju koja je desetljećima prisutna na privrednoj sceni BiH. Imate li nešto dodati?

- Mora postojati sprega između bh. privrede i privrednih komora u prezentaciji i predavljanju firmi kako na domaćem tržištu tako i u inostranstvu. Nama je dosta lakše u prezentaciji svojih proizvoda, jer, kao što ste već rekli, naš brend je prisutan na tržištu i prepoznatljiv je. Pogotovo se iznenadujemo u kontaktima sa inopartnerima koliko je brend ŠIPAD-KOMERC-a prepoznatljiv iz prethodnih poslovnih aktivnosti. Nastojaćemo da što bolje prezentiramo i očuvamo ne samo brend ŠIPAD-KOMERC-a već i bh. privrede u cjelini. Nadam se da ćemo u vašoj privrednoj komori imati partnera koji će nam pomoći u tome.

Registrovana nezaposlenost

U avgustu 2010. broj nezaposlenih u BiH iznosio je 517.565. Broj nezaposlenih u avgustu 2010. povećao se za 0,3%, dok se broj nezaposlenih žena povećao za 0,5% u odnosu na juli 2010.

Ako kao baznu godinu uzmemo 2008. (2008 = 100) i uporedimo avgust 2010. sa istim mjesecom 2009. godine, uočićemo rast nezaposlenosti od 3,5 indeksnih poena ili u apsolutnom iznosu broj osoba koje se vode kao nezaposlene povećao se za 16.882.

Ako poredimo nezaposlene po kvalifikacionoj strukturi, uočava se da je najveći broj nezaposlenih osoba sa VKV i KV kvalifikacijom 187.385, slijede osobe sa NK - 159.953 i sa srednjom stručnom spremom 124.699 osoba. Kao nezaposleni vodi se najmanji broj osoba višeg obrazovanja, tj. VSS - 7.673, slijede ih osobe sa visokom školskom spremom 21.849 (uključujući doktore nauka i magistre), što je znak da oni lakše dolaze do posla. Udio ženske populacije u nezaposlenima iznosi 50,5 procenata ili u apsolutnom iznosu 261.197 osoba ženskoga spola. U ženskoj populaciji većina nezaposlenih osoba je nekvalifikovanih ženskih osoba NK 83.074, sa srednjom stručnom spremom 76.761, a sa VKV i KV kvalifikacijom 75.240 osoba.

Zaposleni po djelatnostima

U avgustu 2010. broj zaposlenih u pravnim osobama BiH iznosio je 675.999, a od toga 273.570 žena. U odnosu na juli 2010. broj ukupno zaposlenih u pravnim osobama smanjio se za 0,2%, dok se broj zaposlenih žena smanjio za 0,5%.

U poređenju sa avgustom 2009. godine najveći indeks zaposlenja imao je sektor finansijsko posredovanje (J) sa 9,3 indeksnih poena, slijedi ga sektor prijevoz, skladištenje i veze (I) sa 8,6 indeksnih poena, te sektor obrazovanja (M) sa povećanjem od 2,2 indeksna poena.

Kod ženske radne snage na prvom mjestu je sektor prijevoz, skladištenje i veze (I) sa povećanjem od 14,4 indeksna poena, slijede ga sektor finansijsko posredovanje (J) sa 7,7 indeksnih poena i ribarstva (B) sa povećanjem od 7,6 indeksnih poena.

Indeks obima industrijske proizvodnje u septembru

U septembru 2010. godine stopa promjene ukupne industrijske proizvodnje u BiH u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz 2009. godine je pozitivna i iznosi 6,1%.

U odnosu na septembar 2009. stopa promjene proizvodnje iznosi -1,2%. Stopa promjene ukupne proizvodnje (od januara do septembra 2010.) prema

istom periodu 2009. godine iznosi 0,8%.

U odnosu na avgust 2010. stopa promjene obima proizvodnje iznosi 0,3%.

U području C Vađenje ruda i kamena stopa promjene industrijske proizvodnje u BiH u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz 2009. godine iznosi 7,8%.

Stopa promjene proizvodnje u odnosu na septembar 2009. godine je negativna i iznosi -3,8%. Stopa promjene ukupne proizvodnje (od januara do septembra 2010.) prema istom periodu 2009. godine je negativna i iznosi -7,2%.

U području D Prerađivačka industrija stopa promjene industrijske proizvodnje u BiH u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz 2009. godine iznosi 13,7%.

Stopa promjene proizvodnje u odnosu na septembar 2009. godine iznosi -0,8%. Stopa promjene ukupne proizvodnje (od januara do septembra 2010.) prema istom periodu 2009. godine iznosi 2,5%.

U području E Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom i vodom stopa promjene industrijske proizvodnje u BiH u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz 2009. godine je negativna i iznosi -14,2%.

Stopa promjene proizvodnje u odnosu na septembar 2009. godine je negativna i iznosi -0,7%. Stopa promjene ukupne proizvodnje (od januara do septembra 2010.) prema istom periodu 2009. godine iznosi 0,1%.

Među indeksima po glavnim industrijskim grupama, najveću pozitivnu stopu promjene obima proizvodnje, tj. stopu rasta prema istom mjesecu prethodne godine, u iznosu od 23,9%, ima grupa Trajni proizvodi za široku potrošnju.

Najveću stopu pada prema istom mjesecu prethodne godine, u iznosu od -38,9%, ima grupa Kapitalni proizvodi. Ista grupa Kapitalni proizvodi ima i najveću stopu pada kumulativne proizvodnje prema istom periodu 2009. godine, u iznosu od -38,6%.

Indeksi industrijske proizvodnje

Industrijska proizvodnja u FBiH u oktobru 2010. godine u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz 2009. godine veća je za 14,5%, u odnosu na proizvodnju iz istog mjeseca prošle godine veća je za 8,6%, dok je u odnosu na septembar ove godine veća za 8,4%.

Ukupna industrijska proizvodnja za januar - oktobar 2010. godine u odnosu na isti period 2009. godine veća je za 2,5%, u području Vađenje ruda i kamena manja je za 6,4%, u području Prerađivačka industrija veća je za 5,5%, i u području Snabdijevanja električnom energijom, gasom i vodom veća je za 0,1%.

Prema glavnim industrijskim grupacijama industrijskih proizvoda za januar - oktobar 2010. godine u odnosu na isti period 2009. godine, proizvodnja bilježi povećanje intermedijarnih proizvoda, osim energije za 6,5%, trajnih proizvoda za široku potrošnju za 39,2% i netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,5%, dok je zabilježeno smanjenje energije za 1,9% i kapitalnih proizvoda za 12,5%.

Prosječna neto plaća

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom za septembar 2010. godine, u Federaciji BiH, iznosila je 802,10 KM, što je nominalno manje za 0,3% u odnosu na august 2010. godine. Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom za septembar 2010. godine je realno manja za 0,8% u odnosu na august 2010. godine. Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom za septembar 2010. godine viša je nominalno za 2,5%, a realno viša za 0,5% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Zaposlenost

U septembru 2010. godine ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH iznosio je 425.279, što predstavlja povećanje broja zaposlenih za 0,6% u odnosu na august 2010. godine. U odnosu na godišnji prosjek broja zaposlenih u 2009. godini došlo je do smanjenja za 0,3%.

Indeks potrošačkih cijena

Ukupan indeks potrošačkih cijena u oktobru 2010. godine u Federaciji BiH viši je za 0,6% u odnosu na prethodni mjesec. Posmatrano po odjeljima COICOP klasifikacije, rast cijena registrovan je u odjeljku Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti za 6,4%, u odjeljcima Obrazovanje i Restorani i hoteli za 0,3%, u odjeljku Prevoz za 0,2% i u odjeljima Hrana i bezalkoholna pića, Alkoholna pića i duhan i Namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće za 0,1%. U odjeljku Odjeća i obuća cijene su niže za 3,1%, a u odjeljima Zdravstvo, Rekreativna i kultura i Ostala dobra i usluge za 0,1%.

U odjeljku Komunikacije cijene se nisu mijenjale u ovom mjesecu.

Ukupan indeks potrošačkih cijena u oktobru 2010. godine je viši za 2,0% u odnosu na isti mjesec prethodne

godine i za 1,8% u odnosu na decembar 2009. godine.

Za deset mjeseci ove u odnosu na isti period prethodne godine ukupan indeks potrošačkih cijena je viši za 1,6%, a u posljednjih dvanaest u odnosu na prethodnih dvanaest mjeseci za 1,2%.

Ukupan indeks potrošačkih cijena u oktobru 2010. godine je viši za 2,2% u odnosu na prosjek 2009. godine.

Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u oktobru 2010. godine u FBiH viši je za 3,1% u odnosu na prethodni mjesec.

Posmatrano prema glavnim industrijskim grupacijama, indeks cijena energije viši je za 12%, a trajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,2%. Pad indeksa cijena registriran je kod intermedijarnih proizvoda osim energije za 0,6%, a netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,1%. U grupaciji kapitalni proizvodi indeks cijena se nije mijenjao u ovom mjesecu. Posmatrano prema područjima KD-a, indeks cijena je viši u području Proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom, gasom i vodom za 22,4%, a u području Vađenje ruda i kamena za 0,1%.

Pad indeksa cijene registriran je u području Prerađivačke industrije za 0,3%.

Posmatrano po oblastima, rast indeksa cijena je registriran kod Proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom, gasom, parom i toplom vodom za 22,4% (primjena višeg sezonskog tarifnog stava), Proizvodnje električnih mašina i aparata, d.n. za 4,0%, Proizvodnje proizvoda od gume i plastičnih masa za 2,7%, Vađenja uglja i lignita; vađenja treseta i Proizvodnje celuloze, papira i proizvoda od papira za 0,3%, Prerade drveta i proizvoda od drveta i plute osim namještaja; proizvodnje predmeta od slame i pletarskih materijala i Proizvodnje namještaja, ostala prerađivačka industrija, d.n. za 0,2%.

Pad indeksa cijena je registriran kod Proizvodnje baznih metala za 3,3%, Proizvodnje koksa, derivata nafte i nuklearnog goriva za 3,0%, Proizvodnje metalnih proizvoda, osim mašina i opreme za 1,0%, Vađenja ostalih ruda i kamena za 0,3%, Proizvodnje hemikalija i hemijskih proizvoda za 0,2% i Proizvodnje prehrambenih proizvoda i pića za 0,1%.

U ostalim oblastima indeksi cijena se nisu mijenjali u ovom mjesecu.

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u oktobru 2010. godine viši je za 1,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine, a u odnosu na decembar 2009. godine višije za 1,7%. Za deset mjeseci ove u odnosu na isti period prethodne godine ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda je niži za 0,3%, a u posljednjih dvanaest u odnosu na prethodnih dvanaest mjeseci je niži za 0,8%. Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u oktobru 2010. godine viši je za 2,3% u odnosu na prosječan indeks iz 2009. godine.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o postupku prinudne naplate indirektnih poreza

Vijeće ministara BiH utvrdilo je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o postupku prinudne naplate indirektnih poreza, koji je predložio Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje s ciljem osiguranja kvalitetnije naplate dugovanja po osnovu indirektnih prihoda. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona bit će dostavljen Parlamentarnoj skupštini na razmatranje po osnovnoj zakonodavnoj proceduri.

Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća (MSP) u BiH za period 2009. - 2011. godine

Vijeće ministara BiH usvojilo je Informaciju Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH o implementaciji Strategije razvoja malih i srednjih preduzeća (MSP) u BiH za period 2009. - 2011. godine. Vijeće je prihvatilo prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH da se Sektor za promociju preduzetništva, čije je osnivanje predviđeno Strategijom za razvoj malih i srednjih preduzeća u BiH, od 2009. do 2011. godine institucionalno organizira u okviru Agencije za promociju stranih investicija u BiH.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini

Vijeće ministara BiH utvrdilo je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini koji će Ministarstvo pravde dostaviti Parlamentarnoj skupštini BiH na razmatranje po osnovnoj zakonodavnoj proceduri. Cilj izmjena i dopuna Zakona je unapređenje postojećih procedura, te prevazilaženje pojedinih nedorečenosti u postojećim odredbama, koje su identificirane u postupku primjene zakona, a kojima bi se omogućila njegova dosljednija provedba.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji pravnih osoba koje osnivaju institucije Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara BiH utvrdilo je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji pravnih osoba koje osnivaju institucije Bosne i Hercegovine s ciljem jasnijeg preciziranja nadležnosti u postupku primjene procedura po zahtjevu stranaka. Ministarstvo pravde dostavit će Prijedlog zakona Parlamentarnoj skupštini BiH na razmatranje po osnovnoj zakonodavnoj proceduri.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara BiH utvrdilo je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine kojim se u određenim slučajevima olakšavaju uvjeti za stjecanje bh. državljanstva u skladu s Europskom konvencijom o državljanstvu. Ministarstvo civilnih poslova BiH dostavit će ovaj prijedlog zakona Parlamentarnoj skupštini BiH na razmatranje po osnovnoj zakonodavnoj proceduri.

Prema izmjenama, boravak u BiH, kao uvjet za stjecanje državljanstva BiH, naturalizacijom s dosadašnjih 13 godina smanjuje se na 10 godina. Također je sa osam na pet godina smanjen ukupni boravak bračnog druga za olakšanu naturalizaciju, s tim da podnositelj zahtjeva ne predstavlja prijetnje za sigurnost ljudi. Istodobno se osobama kojima je državljanstvo BiH prestalo odricanjem, otpustom ili po sili zakona omogućuje dobivanje državljanstva BiH ako imaju odobreni privremeni boravak na teritoriju BiH najmanje posljednje dvije godine ili stalni boravak. Ova izmjena važna je posebno zbog činjenice da BiH, zbog odbijanja drugih država, nikada nije zaključila ugovore o dvojnomo državljanstvu sa značajnim brojem država gdje žive brojni naši građani.

Prijedlog zakona o neradnim danima u vrijeme vjerskih blagdana

Vijeće ministara BiH utvrdilo je Prijedlog zakona o neradnim danima u vrijeme vjerskih blagdana s ugrađenim sugestijama Međureligijskog vijeća BiH. Ministarstvo civilnih poslova dostavit će Prijedlog zakona Parlamentarnoj skupštini BiH na razmatranje po osnovnoj zakonodavnoj proceduri.

Prijedlogom zakona za pripadnike islamske, pravoslavne, katoličke i židovske vjere utvrđeno je ukupno po pet neradnih dana za obilježavanje točno određenih vjerskih blagdana tijekom godine.

Tako je za pripadnike islamske vjere određen po jedan dan za Novu hidžretsku/muslimansku godinu, Dan rođenja Muhameda, Ramazanski bajram i dva dana za Kurbanski bajram.

Za pripadnike pravoslavne vjere određen je po jedan dan za Božić, Svetog prvomučenika i arhidakona Stefana, Duhove, Veliki petak i za Vaskrs, a za pripadnike katoličke vjere po jedan dan za Bogojavljenje, Tijelovo, Uznesenje Blažene Djevice Marije (Velika Gospa), blagdan Svih svetih i za Božić.

Za pripadnike židovske vjere određen je po jedan dan za Sukot, Šavuot, Pesah, Roš Hašanu (Nova godina) i za Jom Kipur (Dan pomirenja).

Prijedlog osnova za zaključivanje Memoranduma o razumijevanju između Europske unije i Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara BiH utvrdilo je Prijedlog osnova za zaključivanje Memoranduma o razumijevanju između Europske unije i Bosne i Hercegovine o pristupanju programu Kultura 2007 - 2013. koji će Ministarstvo civilnih poslova dostaviti Predsjedništvu BiH u daljnju proceduru.

Program pod nazivom Kultura 2007 - 2013. uspostavljen je radi unapređenja zajedničkog europskog kulturnog prostora i suradnje kulturnih radnika iz zemalja članica programa. Cilj programa jeste unapređenje prekogranične mobilnosti kulturnih radnika, potpora transnacionalnoj mobilnosti kulturno-umjetničkih djela, te poboljšanje međukulturnog dijaloga.

Evropski standardi

Vijeće ministara BiH utvrdilo je i Prijedlog osnova za zaključivanje Sporazuma o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Komisije Evropskih zajednica u pogledu državnog programa saradnje (Dio I) za 2010. godinu u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć. Prijedlog osnova bit će dostavljen Predsjedništvu BiH. U finansiranju Državnog programa (Dio I) za 2010. godinu Komisija će učestvovati sredstvima bespovratne pomoći u ukupnom iznosu od 92.288.099,00 eura. Ovim sredstvima bit će finansirani projekti u vezi s političkim i ekonomskim zahtjevima, ispunjavanjem evropskih standarda i programa podrške.

Podrška od 2.400.000,00 eura namijenjena je aktivnostima u oblasti obrazovanja u okviru Tempus programa, koji će se koordinirati i implementirati pod IPA višekorisničkim programom. Pojedinačni ugovori za realizaciju projekata bit će zaključeni najkasnije u roku od dvije godine od potpisivanja ovog sporazuma.

Pravilnik o načinu dodjele sredstava za potporu stranim ulagačima u Bosni i Hercegovini

Vijeće ministara BiH usvojilo je Pravilnik o načinu dodjele sredstava za potporu stranim ulagačima u Bosni i Hercegovini kojim su utvrđeni kriteriji, uvjeti i način za dodjelu sredstava koja se osiguravaju iz Fonda za potporu stranim ulagačima.

Kriteriji se definiraju u odnosu na broj novoupisanih, područje instaliranosti ulaganja, vrijednost ulaganja, sudjelovanje izvoza u ukupnoj proizvodnji/uslugama i ekološki utjecaj, te se vrednuju od dva do 20 bodova, tako da je najmanje moguće skupiti pet, a najviše 50 bodova. Ostvarene bodove prate novčana sredstva

koja se dodjeljuju u iznosima od 50.000,00 KM do 300.000,00 KM.

Tri ugovora o izravnim grantovima između Delegacije Europske unije i Direkcije za europske integracije BiH

Vijeće ministara BiH usvojilo je informaciju o tri ugovora o izravnim grantovima između Delegacije Europske unije i Direkcije za europske integracije BiH za tri bilateralna programa prekogranične suradnje iz sredstava za 2007. godinu: „Potpora administraciji, implementaciji, informiranju, promidžbi i evaluaciji programa prekogranične suradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina“; „Potpora administraciji, implementaciji, informiranju, promidžbi i evaluaciji programa prekogranične suradnje Srbija - Bosna i Hercegovina“ i „Potpora administraciji, implementaciji, informiranju, promidžbi i evaluaciji programa prekogranične suradnje Bosna i Hercegovina - Crna Gora“.

Za ova tri bilateralna programa IPA-e - tehnička pomoć sredstava odobrenog granta iznose 220.000,00 eura, s tim da su osigurana dodatna sredstva iz proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza za 2010. godinu za sufinansiranje projekata u ukupnom iznosu od 38.823,60 eura.

Usvojena Strategija upravljanja vodama

Zastupnički dom Federalnog parlamenta usvojio je Strategiju upravljanja vodama Federacije BiH (2010 - 2022.).

Ciljevi donošenja ovoga dokumenta su, između ostalih: smanjenje zagađenja voda i postizanje njihova održivoga korištenja, osiguranje pravičnoga pristupa vodama, poticanje društvenog i gospodarskog razvoja i zaštita eko-sustava, te smanjenje rizika od poplava i drugih negativnih utjecaja voda.

Poboljšati eksproprijaciju

Zastupnički dom Federalnog parlamenta donio je i Odluku kojom je određeno da Federacija BiH inovira svoje propise o eksproprijaciji, jer se u praksi pokazalo da se eksproprijacija na pojedinim trasama buduće autoceste na kordoru Vc odvija mnogo sporije nego što traži sadašnje zakonodavstvo i planirana dinamika izgradnje.

Sugerirano je i da što prije zakon definiše tržišnu cijenu, odnosno precizira termin "pravična naknada".

Pripremila: M. IDRIZOVIĆ

Evrointegracije

Ljudska prava

Evropska unija smatra ljudska prava univerzalnim i nedjeljivim. Stoga ih aktivno promoviše i štiti kako unutar vlastitih granica tako i u odnosima s ostalim zemljama. Istovremeno, EU na tim područjima ne nastoji uzurpirati ovlaštenja koja pripadaju vladama svojih zemalja članica

Politika ljudskih prava EU usmjerena je na politički, ekonomski, socijalni i kulturni segment. Jednako tako, Unija nastoji promovirati prava žena i djece, kao i prava manjina i prognanika. Borba protiv terorizma predstavlja još jedan prioritet.

Pravna osnova

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava glavni je pravni instrument za zaštitu ljudskih prava u Evropi. Iako EZ službeno nije potpisnica Konvencije, sve su države članice EU stranke Konvencije. Evropski sud, koji pruža zaštitu ljudskih prava smatrajući to jednim od općih načela prava EZ-a, crpi inspiraciju kako iz Evropske konvencije tako i iz zajedničkih ustavnih tradicija država članica. Od 1974. godine Evropski sud je donio niz presuda o slučajevima u kojima se prepoznaje kako su osnovna ljudska prava sastavni dio općih načela koja Sud mora štiti.

Preambula Jedinog evropskog akta (1986.) i poslije čl. 6. Ugovora iz Maastrichta formalno uvode obvezu EU da poštuje prava definisana u Evropskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava. Ugovor iz Amsterdama jača postojeće odredbe o zaštiti ljudskih prava u Ugovoru o EU uvodeći niz načela na kojima se Unija zasniva ("sloboda, demokracija, poštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda i vladavina prava"), dajući Evropskom sudu ovlaštenja da garantuje poštovanje tih načela od evropskih institucija, te predviđajući sankcije u slučaju kršenja osnovnih načela od države članice.

Ugovorom iz Nice dopunjuje se čl. 7. Ugovora o EU uvođenjem mehanizma prevencije kršenja ljudskih prava prema kojemu Komisija, Parlament i trećina država članica mogu zatražiti od Vijeća da utvrdi postojanje opasnosti ozbiljnog kršenja ljudskih prava u nekoj državi članici i da, uz suglasnost Parlamenta, uputi dotičnoj državi odgovarajuće preporuke.

Na sastanku Evropskoga vijeća u Nici prihvaćena je i Povelja EU o temeljnim pravima, koja prvi put u historiji Unije u jedinstvenom tekstu utvrđuje niz građanskih, političkih, ekonomskih i socijalnih prava svih građana i osoba s prebivalištem u EU. Važno je

spomenuti i trajna nastojanja da se Povelji o temeljnim pravima dodijeli karakter pravno obvezujućeg dokumenta u sklopu nacrtu Reformskog ugovora EU (Draft Treaty amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community).

Počevši od kuće

Iako je u EU, u cjelini, stanje ljudskih prava na dobrom nivou, EU nije s postojećim stanjem u cijelosti zadovoljna. Posebno je zabrinuta zbog ljudskih prava na području azila i migracije, a bori se i protiv rasizma, ksenofobije i drugih oblika diskriminacije protiv manjina. Unija ima dugogodišnju tradiciju prihvatanja ljudi iz drugih zemalja - onih koji u Uniju dolaze radi posla, kao i onih koji su napustili svoje domove zbog rata ili progona.

EU je već definisala prava pet milijuna radnika - migranata koji dolaze iz zemalja izvan EU zone, koji zakonito rade u EU, uključujući prava članova obitelji da im se priključe. U prošlosti, ta se prava nisu uvijek primjenjivala u svim zemljama članicama na isti način.

Dosta je učinjeno po pitanju uspostavljanja Zajedničkog evropskog sistema azila, uz dogovorene procedure za odobravanje i ukidanje statusa izbjeglica i uspostavljanje uslova za prihvaćanje azilanata. Ujedno je uspostavljen Evropski fond za izbjeglice kako bi se osigurala pomoć za prihvaćanje, integraciju, te dobrovoljni povratak izbjeglica u domovinu.

EU je usvojila i mjere za pružanje privremene zaštite u slučaju masovnog priliva izbjeglica, što se, na primjer, dogodilo za vrijeme balkanskih sukoba tokom 1990-ih godina. Ove odredbe, koje su na snazi od rata na Kosovu 1999. godine, izbjeglice štite do maksimalno tri godine, osiguravajući im boravak i dozvolu za rad, smještaj, pristup javnim i medicinskim uslugama, te školovanje djece. Takve osobe mogu ujedno podnijeti zahtjev za azil.

Borba protiv diskriminacije

U okviru Novog programa za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS), EU financira široki raspon aktivnosti kojima je cilj borba protiv rasizma i ksenofobije unutar vlastitih granica, uključujući saradnju između nacionalnih vlasti i stvaranje mreže nevladinih organizacija (NGO) koje su se specijalizovale na području ljudskih prava. PROGRESS, koji će djelovati od 2007. do 2013., s ukupnim budžetom od 743 milijuna eura, ujedno finansira praćenje ljudskih prava u EU, te vrednuje aktivnosti koje su poduzele zemlje članice. Unija je ujedno osnovala i Agenciju za osnovna prava (Fundamental Rights Agency - FRA).

Napori za zaustavljanje trgovine ljudima, posebno ženama i djecom, postali su politički prioritet Unije. Zemlje članice EU, kao i zemlje kandidati za članstvo, međusobno saraduju kako bi se pomoglo žrtva-

ma, te organiziraju kampanje radi sprečavanja trgovine ljudima.

Unija je pokrenula niz prekograničnih programa radi borbe protiv trgovine ljudima i seksualnog iskorištavanja djece. Od 2003. do 2006. te su se aktivnosti provodile u sklopu "Agis" okvirnog programa saradnje između pravosuđa, policije i pravnih stručnjaka u različitim zemljama EU. Od 2007. do 2013. te se aktivnosti uključuju u novi program u području unutrašnje sigurnosti i kaznenog prava.

Globalna sila za ljudska prava

EU je postepeno stavila pitanje ljudskih prava na sam vrh svojih odnosa s ostalim zemljama i regijama. Od 1992. svi sporazumi o trgovini ili saradnji s trećim zemljama sadrže klauzulu kojom se određuje da ljudska prava predstavljaju osnovni element u odnosima među stranama. Trenutno postoji više od 120 takvih sporazuma.

Centralna uloga ljudskih prava posebno dolazi do izražaja u Sporazumu iz Cotonoua - trgovinskom paktu i paktu o pomoći koji povezuje Uniju sa 78 zemalja u razvoju u Africi, na Karibima i na Pacifiku (ACP grupa). Ako bilo koja od tih zemalja ne poštuje ljudska prava, suspendirat će joj se trgovinske olakšice, dok će se programi pomoći smanjiti ili ograničiti. EU vjeruje da se smanjenje siromaštva, što je glavni cilj njene prekomorske razvojne politike, može ostvariti jedino u demokratskim strukturama.

Slične odredbe postoje i po pitanju ostalih programa pomoći EU, uključujući one koji se odnose na:

- * postojeće i potencijalne zemlje kandidate na Balkanu i Tursku,
- * Rusiju i republike Kavkaza i središnje Azije,
- * njihove susjede u južnom i istočnom Sredozemlju.

Programi hitne humanitarne pomoći EU diljem svijeta obično ne podliježu ograničenjima zbog kršenja ljudskih prava. Pomoć u gotovini, naturi, ili tehnička pomoć dodjeljuju se radi smanjenja ljudskih patnji, bilo da su takve patnje prouzročene prirodnim katastrofama ili zlopotrebama, u slučaju opresivnih režima.

Zadnjih godina EU vodi dijalog o ljudskim pravima sa zemljama poput Rusije, Kine i Irana. Sankcije zbog kršenja ljudskih prava Unija je nametnula Srbiji, Burmi (Mianmaru) i Zimbabveu.

Preuzimanje inicijative

Kako bi se dala važnost podršci ljudskim pravima širom svijeta, EU finansira Evropsku inicijativu za demokraciju i ljudska prava. Njen je budžet postepeno porastao od vremena kada je inicijativa pokrenuta u 1994., te će premašiti 1,1 milijardu eura od 2007. do 2013. Inicijativa promovise ljudska prava i jačanje demokratije u dugoročnom razdoblju, te se usredotočuje na sljedeća četiri područja:

- * Jačanje demokratije, dobro upravljanje i vladavinu

zakona (saradnja s civilnim društvom u promovisanju političkog pluralizma, slobode medija i zdravog pravosudnog sistema);

- * Ukidanje smrtne kazne u zemljama u kojima ona i dalje postoji;
- * Borba protiv mučenja kroz preventivne mjere (poput policijskog treninga i edukacije) i represivne mjere (poput formiranja međunarodnih tribunala i kaznenih sudova);
- * Borba protiv rasizma i diskriminacije kroz osiguranje poštivanja političkih i građanskih prava.

Inicijativa finansira i projekte rodne jednakosti i zaštite djece. Ujedno, inicijativa podržava zajedničku akciju između EU i drugih organizacija uključenih u odbranu ljudskih prava - kao što su Ujedinjeni narodi, Međunarodni odbor Crvenog križa, Vijeće Evrope i Organizacija za sigurnost i saradnju u Evropi.

Ljudska prava u BiH

Prava svakog pojedinca u Bosni i Hercegovini propisana su Ustavom BiH, međunarodnim ugovorima ili konvencijama koje je BiH potpisala, kao i zakonima.

Nacionalni programi za unapređenje ljudskih prava:

- * BiH je usvojila Akcioni plan za suzbijanje trgovine ljudima, a na snazi je i Privremena instrukcija za postupanje sa žrtvama trgovine ljudima;
- * također, postoji i Sporazum o saradnji sa nevladinim organizacijama u području zaštite žrtava trgovine ljudima;
- * u primjeni je i Akcioni plan za djecu 2002 - 2010., čiju provedbu prati Vijeće za djecu;
- * 2005. godine usvojena je Nacionalna strategija za pitanja Roma, kao najugroženije i najbrojnije nacionalne manjine u BiH;
- * usvojen je Akcioni plan za jednakost spolova;
- * Vijeće ministara BiH ustanovilo je Ured agenta za zastupanje BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava.

Vanjska politika BiH u području ljudskih prava

Ministarstvo vanjskih poslova BiH u svom vanjskopolitičkom djelovanju podstiče politiku zaštite ljudskih prava svih osoba i svim državama u skladu sa međunarodno priznatim standardima za zaštitu ljudskih prava.

U svojoj vanjskoj politici BiH se zalaže za jačanje demokratije i promociju ljudskih prava, polazeći od načela da zaštita ljudskih prava svakog pojedinca i vladavina prava u cjelini pružaju dobru osnovu za sigurnost i mir u svijetu.

BiH je ratifikovala međunarodne instrumente u oblasti ljudskih prava, uključujući konvencije UN, VE i pripadajuće protokole, prema kojima postoji obaveza izvještavanja, a zalaže se za dosljednu saradnju sa ugovornim tijelima UN osnovanim prema tim konvencijama.

*Pripremila: Mira IDRIZOVIĆ
m.idrizovic@kfbih.com*

Na osnovu odredaba Uredbe o usavršavanju predsjednika i članova Nadzornih odbora i Uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala ("Službene novine F BiH", br. 71/09 i 33/10), te Programa usavršavanja predsjednika i članova Nadzornih odbora i Uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala ("Službene novine F BiH", br. 33/10), Privredna/gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine, objavljuje

Javni poziv za dostavljanje prijave za usavršavanje kandidata za predsjednika i članove Nadzornih odbora i članova Uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala

1. Objavljuje se Javni poziv za dostavljanje prijave za obavezujuće usavršavanje predsjednika i članova Nadzornih odbora i članova Uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala (u daljnjem tekstu : usavršavanje).
2. Usavršavanje na osnovu javnog ovlaštenja organizuje Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine .
3. Usavršavanje će proći predsjednici i članovi Nadzornih odbora i Uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala. Usavršavanju može pristupiti i svako drugo lice koje ispunjava uslove predviđene odredbama člana 260.Zakona o privrednim društvima ("Službene novine F BiH br. 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 84/08, 88/08 i 7/09).
4. Zainteresirani kandidati za usavršavanje su dužni uz prijavu za usavršavanje, dostaviti lične podatke, sa adresom i kontakt telefonom i dokaze o ispunjavanju uslova iz Zakona i Uredbe
5. Kandidatima koji ispunje formalne uslove iz ovog poziva bit će dostavljeno Rješenje kojim se odobrava polaganje ispita.

Login

• Zaboravili ste podatke?

• Servisi za članove

U Rješenju kojim je kandidatu odobreno polaganje stručnog ispita određuje se mjesto usavršavanja i termin usavršavanja . Nepotpune prijave neće se uzeti u razmatranje. Kandidati su dužni prijave sa dokazima o ispunjavanju traženih uslova dostavljati lično ili putem pošte na adresu:

Privredna/ Gospodarska komora Federacije BiH
Ul. Branislava Đurđeva br. 10.
71000 Sarajevo

sa naznakom

"Javni poziv za dostavljanje prijave za usavršavanje predsjednika i članova Nadzornih odbora i članove Uprava Društava sa učešćem državnog kapitala – ne otvaraj"

kontakt osoba za dodatne informacije : Enisa Kadić dipl.ecc. tel 033/ 566-333
ili e- mail: e.kadic@kfbih.com.